

Ekonomiavdelningen

Direktiv och anvisningar

Verksamhetsplan 2023-2025 och budget 2023

Innehållsförteckning

Direktiv och anvisningar	1
1. Inledning.....	3
2. Vision och mål	3
2.1 Vision 2040	3
2.2 Inriktningsmål	4
2.3 Finansiella mål	5
2.4 Ekonomiska principer.....	5
3. Planeringsförutsättningar	6
3.1 Budgetprocessen	6
3.2 Omvärld och påverkansfaktorer.....	7
3.2.1 Ekonomiska förutsättningar från tidigare år	8
3.2.2 Ukraina.....	8
3.2.3 Konjunkturläget.....	11
3.2.4 Arbetsmarknad.....	14
3.2.5 Skatteunderlagsutveckling.....	16
3.2.6 Demografiska förändringar	17
3.2.7 Demografisk försörjningskvot.....	20
4. Nämndernas preliminära ramar	21
4.1 Volymförändring.....	21
4.2 Indexuppräknig/pengnivåer	21
4.3 Effektivisering	22
4.4 Hantering av pensionskostnader och nytt pensionsavtal	22
4.4.1 Nytt pensionsavtal.....	22
4.5 Personalomkostnader	23
4.6 Kommunala bolag inom samhällsbyggnadsförvaltning.....	23
4.7 Semesterlöneskuld.....	23
4.8 Hantering av kapitalkostnader.....	24
4.9 Overhead	24
5. Investering, mark och exploatering.....	24

Direktiv och anvisningar för Verksamhetsplan 2023-2025 och budget 2023

I. Inledning

I *Direktiv och anvisningar för Verksamhetsplan 2023-2025 och budget 2023* lyfts förutsättningar och riktlinjer för nämndernas förslag till verksamhetsplan och budget fram. Direktiven inleds med kommunens vision, övergripande mål och finansiella mål. Därefter lyfts planeringsförutsättningar, nämndernas preliminära ramar och slutligen investeringar, mark och exploatering.

Mer utförliga anvisningarna för nämndernas verksamhetsplaner, tabeller för nämndernas preliminära kostnader, intäkter och investeringar, samt tidsplan återfinns i bilaga 2-6.

2. Vision och mål

Kommunens vision och övergripande mål pekar ut riktningen och ambitionsnivån för Österåkers kommun. I kommunens budget ska verksamhetsmål, finansiella mål, samt riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. Resultatet ska sedan utvärderas i förvaltningsberättelsen i delårsbokslutet och årsbokslutet för att visa om målpuppfyllelsen är förenlig med de mål Kommunfullmäktige beslutat om.

2.1 Vision 2040

Kommunens vision, *Österåkers Vision 2040*, ska genomsyra allt som görs i kommunen och varje beslut som fattas.

Kommunens vision lyder:

**Med kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus,
skapar vi en hållbar framtid.
Österåker - möjligheternas skärgårdskommun**

I visionen lyfts fyra strategiska områden fram: kvalitet, trygghet, valfrihet och hållbar framtid.

2.2 Inriktningsmål

Visionen tydliggörs bland annat genom Kommunfullmäktiges inriktningsmål och nämndernas resultatmål och indikatorer. Österåkers kommun arbetar efter en mål- och resultatstyrningsmodell, som utgör styrmodell för nämnderna avseende planering, uppföljning, analys och åtgärder. Som en del av styrmodellen tar respektive nämnd fram resultatmål, resultatindikatorer och mätmetod utifrån Kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer.

Kommunfullmäktige har fastslagit sju inriktningsmål med ett antal resultatindikatorer som anger förväntad riktning på lång sikt:

Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

- Invånarna skall uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service
- Österåker ska ha en ekonomi i balans
- Österåker skall vara bästa skolkommunen i länet
- Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning
- Österåker ska ha en trygg miljö
- Österåker skall utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka
- Österåker ska ha en stark och balanserad tillväxt. Tillväxten ska vara ekologisk, socialt och ekonomiskt hållbar

Kommunfullmäktiges fastställda indikatorer:

- Nöjdhetsindex (NKI) i undersökningar och nöjdhetsindex (NKI) i SKR:s Löpande insikt (Stockholm Business Alliance)
- Fortsatt god ekonomisk hushållning och fastställd åtgärdsplan vid eventuellt negativ avvikelse
- Andel elever med behörighet till gymnasium, lärarnas behörighet, minst godkänd i alla ämnen samt vårdnadshavarnas nöjdhet inom förskoleverksamhet
- NKI hemtjänst och äldreboende, samt brukarenkäter inom LSS
- Trygghetsfrågor i undersökningar och trygghetsindex för unga

- Antal nya bostäder och nya arbetsplatser

2.3 Finansiella mål

God ekonomisk hushållning innebär ur ett verksamhetsperspektiv att kommunens invånare får ut så mycket som möjligt för sina skattepengar, och utifrån ett finansiellt perspektiv att morgondagens kommuninvånare kan försäkras samma servicenivå som dagens kommuninvånare. För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs finansiella mål.

De övergripande finansiella målen för Österåker är:

- Budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna enligt kommunallagen
- Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 99 procent av skatt och bidrag som utgiftstak
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2023-2025. För år 2023 är den 16,90
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3 procent i snitt under mandatperioden
- Högst 50 procent av pensionskostnader inklusive löneskatt avseende före 1998 som betalas ut årligen, kan finansieras av tidigare reserverade medel i eget kapital
- Minst 50 procent av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar (avskrivningar exklusive exploatering) ska finansieras med årets resultat

2.4 Ekonomiska principer

Principiella ställningstaganden och ärenden av större vikt kopplat till budget och ekonomi ska alltid behandlas av Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige. Det kan till exempel handla om taxor och avgifter.

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna en nettoram bestående av kostnader och intäkter för driften. Kommunfullmäktige kan ange särskilda ändamål som vissa delar av anslaget ska användas till, i övrigt har nämnden rätt att inom tilldelad kostnads- och intäktsram omfördela resurser mellan verksamhetsområden, efter avstämning med ekonomiavdelningen. För Produktionsutskottet kan inte omfördelning ske mellan verksamhetsområden,

men däremot mellan enheter inom verksamhetsområdet (undantaget är anslagsfinansierade verksamheter).

Tilldelade ramar utgör den yttersta restriktionen för verksamheten. Beslut som fattas av nämnden ska rymmas inom tilldelad ram. Större förändringar eller avvikelser från vad Kommunfullmäktige beslutat måste behandlas av Kommunfullmäktige.

Avvikelse som uppstår under innevarande budgetår ska så långt det är möjligt hanteras av nämnderna inom tilldelad budgetram. I de fall avvikelser inte går att hantera inom tilldelad budgetram, exempelvis kopplat till större förändringar i volymer, kommer detta istället hanteras i kommande års budget, där nämnderna kompenseras för volymförändringar.

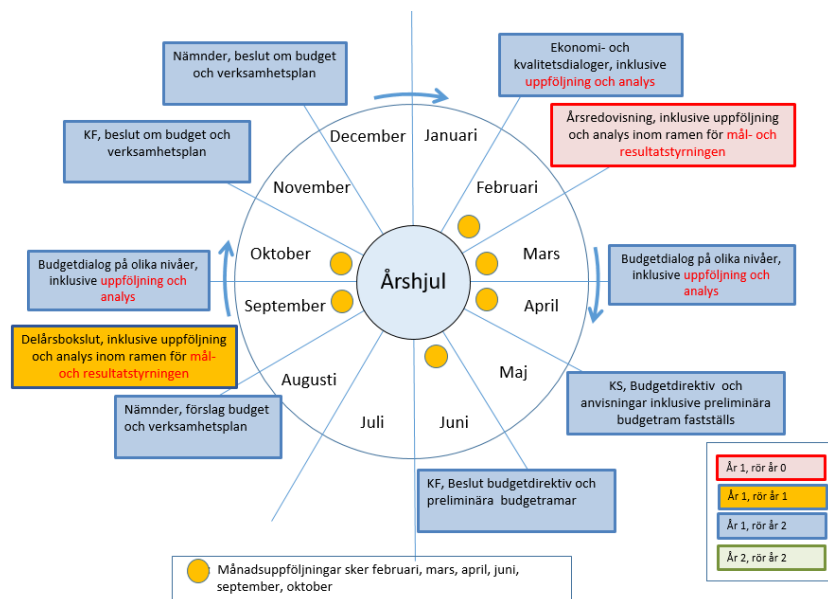
Alla ärenden som medför ekonomiska konsekvenser utöver nämndernas tilldelade ramar för innevarande budgetår eller som innebär ekonomiska konsekvenser på längre sikt, ska stämmas av med ekonomiavdelningen innan handlingar lämnas över till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för behandling.

Nämnderna ska göra ekonomiska uppföljningar sex gånger under året: februari, mars, april, juni, september och oktober. Utöver detta görs ett delårsbokslut per augusti och därefter ett årsbokslut och en årsredovisning.

3. Planeringsförutsättningar

3.1 Budgetprocessen

Kommunen ska varje år upprätta en budget för nästkommande år och en plan för kommunens ekonomi under den kommande treårsperioden. Mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges i planen. I budgeten ska även skattesats och anslag till verksamheterna anges, samt hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas bli vid budgetårets slut.

Figur 1: Planerings- och uppföljningsprocessen Österåkers kommun

Senast under mars månad påbörjas planeringsprocessen med budgetdialoger, både med tjänstemän och politiska företrädare. I dialogerna med tjänstemän utvärderas och analyseras föregående års resultat, gällande både kvalitet och ekonomi. Utöver detta sker även avstämningar mellan förvaltningarna och ekonomiavdelningen gällande prognostiserade volymer inför kommande budget- och planår.

I den politiska beredningen behandlas kommunens ekonomiska förutsättningar, finansiella mål och prioriteringar med hänsyn till Kommunfullmäktiges inriktningsmål. Direktiv och anvisningar tas upp i Kommunstyrelsen 23 maj och i Kommunfullmäktige 20 juni 2022. Respektive nämnd tar fram förslag till verksamhetsplan och budget enligt Kommunfullmäktiges preliminära ramar. Förslag till verksamhetsplan och budget ska vara taget av respektive nämnd och färdigmarkerade i Stratsys senast den 1 september. Beslut om ramar per nämnd, samt skattesats sker i Kommunstyrelsen i oktober och i Kommunfullmäktige i november. Nämnderna ska därefter fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån Kommunfullmäktiges beslut om ramarna. En utförligare tidsplan för budgetprocessen bifogas direktivet (se bilaga 6).

3.2 Omvärld och påverkansfaktorer

Direktiv och anvisningar för verksamhetsplan 2023-2025 och budget 2023 bygger på flera omvärlds- och påverkansfaktorer, bland annat de ekonomiska förutsättningarna från tidigare år, konjunkturläget, skatteunderlagsutvecklingen

och den demografiska utvecklingen i kommunen. Antaganden och prognoser görs utifrån idag kända faktorer och ett antal framtida troliga scenarion. Efter två år med pandemi som påverkat både ekonomi och samhälle, samt det rådande säkerhetsläget i Europa, ökar osäkerheten i antaganden och prognoser för framtiden. Nedan följer de omvärlds- och påverkansfaktorer som har legat till grund för direktiven.

3.2.1 Ekonomiska förutsättningar från tidigare år

Budgeten för 2022 upprättades med antagandet att Sverige skulle gå in i mild högkonjunktur, vilket skulle slå igenom på arbetsmarknaden och arbetslösheten antogs minska. Skattesatsen 2022 sänktes med 10 öre jämfört med 2021 och budgeterat resultat uppgår till 45 mnkr. I budget 2022 ingår en generell indexuppräknings på 1,7 procent, samt uppräknings om 2,2 procent i förskoleverksamheten och 2,2-3 procent för grundskola och fritidshem. Dessutom ingår kompensation för volymförändringar enligt kommunens befolkningsprognos, samt ett antal extra resursförstärkningar inom olika verksamhetsområden kopplat till politiska uppdrag. För icke pengrelaterad verksamhet beräknades en generell effektivisering om 0,7 procent.

Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven (RuR). Detta gör det möjligt att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider för att kunna använda för att täcka eventuella underskott som uppstår till följd av en konstaterad lågkonjunktur. Resultatutjämningsreserven under eget kapital uppgår till cirka 225 mnkr.

3.2.2 Ukraina

Säkerhetsläget i Ukraina har förändrats i och med Rysslands invasion den 24 februari och många människor flyr och söker skydd, främst till närliggande länder, men även till Sverige. EU:s medlemsstater har beslutat att aktivera massflyktsdirektivet, vilket innebär att ukrainska medborgare kan få omedelbart skydd i Sverige och ett tidsbegränsat uppehållstillstånd till början av mars 2023. De som får skydd i Sverige ska erbjudas mat och boende, har rätt att arbeta, söka vård, rätt till skolgång och till ett visst ekonomiskt bistånd. Medborgare från Ukraina har fortsatt möjlighet att ansöka om asyl enligt Sveriges ordinarie asylprocess. Det finns i dagsläget inget som tyder på att konflikten kommer att trappas ner inom en snar framtid.

Den 27 april uppdaterade Migrationsverket sin prognos om antalet flyktingar från Ukraina med ett huvudscenario om 80 000 personer fram till årsskiftet, vilket kan jämföras med det tidigare scenariot om 76 000 fram till halvårsskiftet. Migrationsverket har tagit fram alternativa scenarion där

lågscenariot omfattar 50 000 flyktingar och högscenariot 200 000 fram till årsskiftet. Migrationsverket har föreslagit en fördelning av skyddsbehövande, vilket utgår från det tidigare huvudscenariot om 76 000 till halvårsskiftet. Appliceras istället Migrationsverkets nya huvudscenario om 80 000 skyddsbehövande fram till årsskiftet skulle det innebära nära 500 skyddsbehövande till Österåkers kommun under 2022. Antalet asylsökande från andra länder bedöms bli fler än tidigare prognoser då flertalet restriktioner kopplat till pandemin upphört i många länder. Scenariot är därför uppdaterat från 14 000 till 18 000 asylsökande för 2022.¹

Den 9 maj hade drygt 36 300 personer från Ukraina sökt asyl eller skydd enligt massflyktsdirektivet i Sverige, varav drygt 30 procent sökt skydd i Stockholms län. En trend är att fler väljer eget boende (EBO) framför evakueringsboende och anläggningsboende. Vid inledningen av kriget var inflödet av flyktingar större än det är i nuläget, då inflödet från Ukraina har mattats av och det finns även uppgifter om att människor väljer att återvända till Ukraina.

Österåker har god beredskap och kommunorganisationen har bildat en styrgrupp för att hantera de frågor som kan uppkomma för kommunen, i första hand för att ta hand om krigsflyktingar, men även andra frågor som kan uppkomma i samband med invasionen av Ukraina. Många frågetecken gällande ekonomisk ersättning för mottagande av flyktingar kvarstår för kommunerna i dagsläget och Österåker följer noggrant utvecklingen.

De som är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem och befinner sig i Österåker är enligt uppgifter knappt 300 personer 9 maj och fördelar sig i ålder enligt tabell 1 nedan.

---

¹ "Uppdaterat huvudscenario: 80 000 skyddsökande från Ukraina till Sverige i år", pressmeddelande från Migrationsverket

Tabell 1: Inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem, uppdelade på åldersgrupp för Österåkers kommun den 9 maj 2022

Ålder	Antal	Procentuell fördelning
0 år	--	--
1-5 år	26	9
6-15 år	69	25
16-17 år	--	--
18-19 år	6	2
20-64 år	147	53
65+ år	20	7
Totalt	276	100

Källa: Migrationsverkets veckostatistik per kommun, samtliga ukrainska medborgare som är inskrivna i mottagningssystemet, oavsett om de sökt asyl eller om de sökt och beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet.

Fotnot: "--" innebär att uppgift inte kan anges av integritetsskäl.

Det pågår ett arbete i kommunen för att säkra förskole- och grundskoleplatser till de barn som anländer från Ukraina till kommunen. I början av maj hade knappt 30 barn börjat i förskola, grundskola eller gymnasium i kommunen. Regeringen har beslutat om en tillfällig förordning om särskild kvot i fristående skolor vilket innebär att en huvudman för en fristående skola får reservera ett begränsat antal platser för elever som har varit bosatta i Sverige kortare tid än två år och som då får företräde framför övriga sökande. Den tillfälliga förordningen om en särskild kvot i fristående skolor gäller från den 11 april 2022 till och med 30 juni 2023.

Regeringen har vidtagit åtgärder inom tre områden utifrån den uppkomna situationen vilka framgår av vårpropositionen:

- *Stöd till Ukraina* – I form ekonomiska bidrag och försvarsmaterial samt mottagande av flyktingar i Sverige.
- *Sanktioner mot Ryssland* – Sverige och övriga medlemsstater i EU har infört sanktioner främst mot den finansiella sektorn och energi- och transportsektorn för att begränsa Rysslands finansieringsmöjligheter och handel.
- *Stärka Sverige* – Förstärkning av försvaret med målet två procent av BNP. Regeringen föreslår dessutom åtgärder 2022 för att stärka kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar genom bland annat upprustning av skyddsrum och varningssystem. Andra exempel är tillfälliga skattesänkningar på drivmedel, samt drivmedelskompensation till bilägare kopplat till den ökade prisnivån.

3.2.3 Konjunkturläget

Världsekonomin är fortsatt påverkad av störningar från pandemin. Svensk ekonomi har dock klarat sig relativt väl genom pandemin och innan Rysslands invasion av Ukraina såg tillväxtutsikterna för både svensk och global ekonomi goda ut.

Sedan slutet av februari är det ett nytt läge med krig i Europa, vilket skapar en osäkerhet inför framtiden. Kriget har inneburit stort mänskligt lidande och tvingat miljontals människor på flykt. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att överblicka men flera faktorer talar för att tillväxten i Europa och Sverige kommer bli lägre jämfört med vad som förväntades innan krigsutbrottet. De konsekvenser som redan är märkbara är nya störningar i globala värdekedjor, förvärrade leveransproblem och ökad osäkerhet kring tillgång av viktiga råvaror.

En konsekvens av kriget är att inflationen har ökat ytterligare under innevarande år och inflationstakten² var 6,1 procent i mars 2022, vilket är den högsta nivån sedan början av 1990-talet. Utfallen kopplat till inflationen visar nu en bredare inflation än tidigare, då mycket kunde kopplas till ökade energipriser och pris på drivmedel. Exempelvis har livsmedel ökat med 4,9 procent, varor med 4,1 procent och tjänster med 3,5 procent. I slutet av april lämnade Riksbanken ett nytt penningpolitiskt besked - att höja reporäntan från 0 till 0,25 procent från och med 4 maj 2022. Ytterligare två till tre höjningar under 2022 har aviserats. Riksbanken agerar med höjd reporänta för att motverka att den höga inflationen biter sig fast i pris- och lönebildningen. I slutet av Riksbankens prognosperiod, kvartal två 2025 beräknas en reporänta om 1,81 procent. Med den penningpolitiken bedömer Riksbanken att inflationen sjunker tillbaka under 2023 och kommer vara nära 2 procent 2024. Det nya penningpolitiska beskedet skiljer sig från det Riksbanken lämnade i februari då prognos om höjningar av reporäntan prognostiserades till 2024. Riksbanken poängterar det förändrade läget efter invasionen av Ukraina, pandemin med ytterligare nedstängningar i Kina, problem med insatsvaror och leveranser som ytterligare förvärrats och en inflation som nu är bredare och förvärras av den uppkomna situationen i omvärlden. Penningpolitiken agerar reaktivt och en hög inflation under 2022 är att vänta, men att den närmar sig 2 procent 2024.

Riksbanken poängterar att det varit betydande svängningar i inflationen och att osäkerheten kring inflationsutsikterna är stora. Riksbanken kommer att anpassa

---

² Enligt KPIF, alltså inflationstakten med fast ränta.

penningpolitiken efter den ekonomiska utvecklingen och kan komma att agera snabbare om det behövs för att säkerställa att inflationen kommer tillbaka till inflationsmålet om 2 procent.

De snabbt stigande energi- och livsmedelspriserna är kännbara för företag och hushåll och de som är högt skuldsatta kommer framöver också att påverkas av högre räntor på bolån och andra lån. Efter en lång tid med låga räntor är det osäkert hur väl rustade hushåll och företag är för stigande räntor.

Regeringen skriver i budgetpropositionen att inflationsförväntningarna har stigit i både USA och euroområdet, men att de långsiktiga inflationsförväntningarna fortsatt är förankrade vid inflationsmålen. Den globala inflationen förväntas att dämpas under 2023 främst på grund av att energipriserna inte väntas öka, men även på grund av att penningpolitiken väntas vara mindre expansiv under 2023 jämfört med 2022.

SKR:s skatteunderlagsprognos bygger på en konjunkturprognos fram till 2023 och därefter utgör 2024 och 2025 kalkylår, där utvecklingen följer en trendframskrivning. Likt prognosmakare generellt skruvas KPIF-inflationen upp i SKR:s prognos och beräknas överstiga 5 procent som genomsnitt för helåret 2022 och väntas gradvis sjunka tillbaka, men även 2023 prognostiserar SKR en inflation över inflationsmålet om 2 procent. Regeringen har reviderat KPIF-inflationen under 2022 från 2,1 i december till 4,6 i vårpropositionen.

Som svar på den höga inflationen präglas de ekonomiska utsikterna av stigande räntor, vilket kommer att ha åtstramande effekter på världsekonomin både 2022 och 2023.

Trots en orolig omvärld pekar konjunkturprognoser på en fortsatt återhämtning av konjunkturen under 2022 och 2023. BNP stiger inte nämnvärt under 2022, men vid jämförelser mellan 2021 och 2022 som kalenderårsgenomsnitt ger det en bild av en större tillväxt under 2022 på grund av att tillväxten under 2021 var väldigt stor. SKR prognostiserar en tillväxt om 3,1 procent 2022 och 2,4 procent 2023. SCB:s BNP-indikator ökade i mars efter två månader med negativ trend.

SKR skriver i *Budgetförutsättningar för åren 2022-2025* att delar av tjänstesektorn kommer kunna stärkas rejält under 2022, vilket väntas driva upp antalet arbetade timmar vilket gynnar lönesumman och de kommunal skatteunderlaget.

SKR prognostiserar att arbetslösheten sjunker under 7,5 procent 2023, vilket även är SKR:s bedömning av jämviktsarbetslösheten. KI prognostiserar en arbetslöshet under 7 procent för 2023 i en rapport om konjunkturläget från mars 2022. Efter 2023 antas en måttligare tillväxt i antalet arbetade timmar

Tabell 2: Nyckeltal för den svenska ekonomin, utfall och prognos enligt SKR

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>BNP, kalenderkorrigerad</i>	-3,2	4,7	3,1	2,4	1,9	1,8
<i>Sysselsättning, timmar</i>	-3,8	2,3	2,5	2,6	0,6	0,3
<i>Relativ arbetslöshet, procent</i>	8,5	8,8	7,7	7,3	7,5	7,5
<i>Andel av arbetskraften, AKU 15-74 år</i>						
<i>Timlön, nationalräkenskaperna</i>	4,8	2,7	2,4	2,3	3,1	3,2
<i>Timlön, konjunkturlönestatistiken</i>	2,1	2,7	2,7	3,0	3,1	3,2
<i>Inflation, KPIF</i>	0,5	2,4	5,3	2,5	2,1	2,0
<i>Inflation, KPI</i>	0,5	2,2	5,2	2,7	2,6	2,5
<i>Befolkning 15-74 år enligt SCB:s prognos från 2021</i>	0,4	0,0	0,1	0,3	0,4	0,6

Källa: SKR, Budgetförutsättningar för åren 2022-2025

Regeringen har reviderat ner BNP-tillväxten för 2022 i vårpropositionen, framförallt på grund av Rysslands invasion av Ukraina, men också på grund av den höga smittspridningen under inledningen av året. Den höga inflationen bedöms också hålla tillbaka tillväxten, men effekten motverkas av ökad offentlig konsumtion. Regeringen gör bedömningen att tillväxten delvis återhämtas under 2023 och reviderar därmed upp prognosen något jämfört med den prognos de gjorde i december.

Motverkande faktorer för en snabb nedgång i BNP-tillväxten är återhämtningen efter pandemin och att hushåll önskar konsumera på samma sätt som före pandemin. Andra motverkande faktorer är bidrag från finanspolitiken, så som förändrade skatteregler och transfereringar som påverkar hushållens inkomster positivt. Den offentliga konsumtionen kopplat till flyktingmottagande och ökade satsningar på försvaret leder till högre offentliga investeringar och konsumtion.

Ökade ränteutgifter och högre energikostnader väntas enligt Riksbanken bidra till att bostadspriserna sjunker något, men från höga nivåer. Det innebär att det blir mindre gynnsamt att bygga bostäder och i kombination med ökad brist på insatsvaror bedöms det leda till att det i Sverige byggs något färre bostäder under 2023 och 2024 än under 2022. Riksbanken bedömer att bostadspriserna fortfarande kommer vara högre i slutet av 2024 än innan pandemin. Priset på

småhus steg med 1 procent första kvartalet 2022, och jämfört med året innan är det en ökning om 13 procent.

Sveriges offentliga finanser är starka och Konjunkturinstitutet bedömer i konjunkturprognosen från mars att utmaningarna kopplat till flyktingmottagande på kort sikt mest är av praktisk karaktär så som att ordna boende och skolplatser, snarare än av ekonomisk natur. Flyktingmottagandet, tillsammans med utökningar av försvaret och kompensation till hushåll på grund av höga elpriser, ökar de offentliga utgifterna under 2022.

Konjunkturbarometern, som är en enkätundersökning till hushåll och företagare som samlats in efter invasionen av Ukraina, visar att hushållen har en mer pessimistisk syn på framtiden jämfört med tidigare. Det kan förklaras av ökade priser på el och livsmedel, samt förväntningar om tidigare räntehöjningar och allmän oro på grund av kriget.

Företagare har generellt en fortsatt optimistisk framtidstro enligt barometerindikatorn och företagare har generellt stora ordrar på grund av att de inte kunnat möta efterfrågan under pandemin, då leveransproblem och brist på insatsvaror hindrat detta. På kort sikt bedöms de stora orderarna mildra effekter som en minskad efterfrågan hos Sveriges handelspartners annars skulle kunnat ge. Företag uppger att de ökat antalet anställda och anställningsplanerna är fortsatt mycket optimistiska. Samtliga sektorer i näringslivet uppger att antalet anställda väntas öka under de kommande tre månaderna.

3.2.4 Arbetsmarknad

Under 2021 har svensk ekonomi och arbetsmarknad gjort en stark återhämtning, vilket har inneburit en växande efterfrågan på arbetskraft. Sysselsättningen väntas fortsätta öka och arbetslösheten väntas fortsätta att sjunka trots hög inflation och ökade räntor.

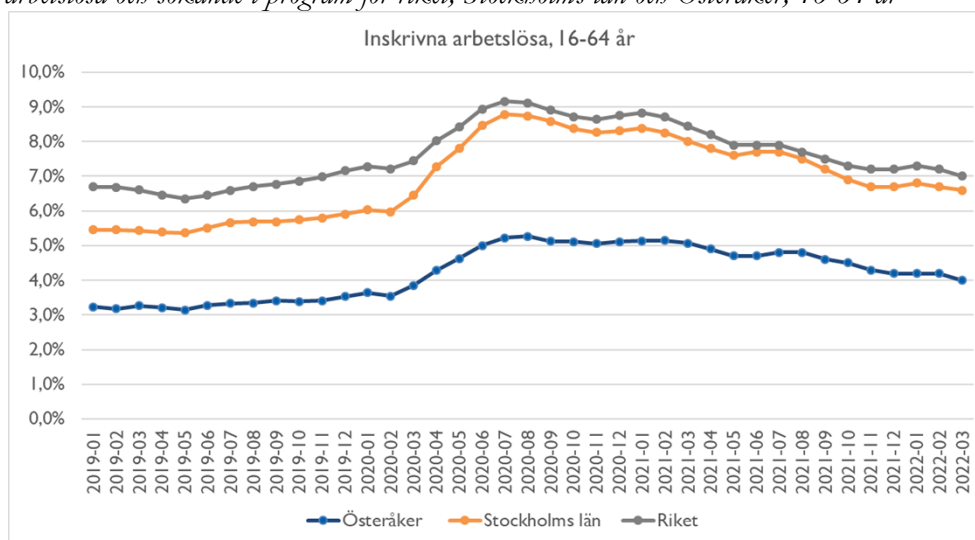
Arbetsgivare signalerar om hög efterfrågan på arbetskraft och att det samtidigt är svårt att rekrytera. Kombinationen av höga bristtal och jämförelsevis hög arbetslöshet pekar på att det förekommer en matchningsproblematik på den svenska arbetsmarknaden. En allt större andel har dessutom varit arbetslösa under en längre tid. Matchningsproblematiken bromsar in nedgången i arbetslöshet något framöver, men nedgången antas ändå fortsätta i takt med att konjunkturen förstärks.

Månadsstatistik från SCB visade i mars att arbetslösheten minskat med nästan 100 000 personer i Sverige jämfört med samma period förra året. Minskningen ger en arbetslöshet på 8,2 procent, vilket är en minskning med 1,8 procentenheter jämfört med samma period förra året. Enligt säsongsrensad

data var arbetslösheten 7,6 procent i mars i år, jämfört med 7,7 procent månaden före.

Enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik fortsätter arbetslösheten att minska både i Österåker, i länet och i riket. I mars var arbetslösheten i Österåker 4,0 procent, i Stockholms län 6,6 procent och i riket 7,0 procent. Arbetslösheten i riket ligger nu på en nivå strax under nivån februari 2020, det vill säga innan pandemin bröt ut. För Stockholms län och Österåker är arbetslösheten fortsatt högre än innan pandemin.

Diagram 1: Arbetslöshet enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik över öppet arbetslösa och sökande i program för riket, Stockholms län och Österåker, 16-64 år

Tabell 3: Arbetslöshet enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik för riket, Stockholms län samt Österåkers kommun

	Österåker	Stockholms län	Riket
16-64 år	4,0 %	6,6 %	7,0 %
Utrikes födda	9,0 %	13,4 %	17,2 %
Ungdomsarbetslöshet 18-24 år	5,0 %	7,3 %	8,6 %
Utrikes födda, 18-24 år	11,2 %	14,9 %	18,5 %

Källa: Arbetsförmedlingen

3.2.5 Skatteunderlagsutveckling

Kommunsektorn är i mycket stor utsträckning beroende av skatteunderlagsutvecklingen i såväl den egna kommunen som i riket. Utveckling av hela samhällsekonomin är viktig då den dominerande inkomstkällan utgörs av skatteintäkter. Bedömningen av skatteunderlagstillväxten är osäker. Trots hög smittspridning i början av året trappades restriktionerna ner. Återhämtningen för arbetsmarknaden beräknas därför kunna fortgå trots globala risker, hög inflation och stigande räntor. Särskilt delar inom tjänstenäringen förväntas stärkas under året, vilket gynnar inhemsk efterfrågan och jobb i Sverige.

Skatteunderlagstillväxten för 2021 fastställs i december 2022. SKR prognostiserar att skatteunderlagstillväxten blir drygt 5 procent, en siffra präglad av konjunkturrell återhämtning efter pandemin.

Tabell 4: De senaste skatteunderlagsprognoserna per april 2022

Per år	2021	2022	2023	2024	2025
<i>SKR, aktuell</i>	5,0	4,3	5,0	3,7	3,6
<i>SKR, förgående</i>	5,0	4,2	3,9	3,3	3,3
<i>Regeringen, april</i>	5,0	4,2	4,5	3,4	3,6
<i>ESV, mars</i>	4,8	3,9	3,8	3,8	3,6
Ackumulerat					
<i>SKR, aktuell</i>	5,0	9,5	15,0	19,2	23,5
<i>SKR, förgående</i>	5,0	9,3	13,6	17,3	21,2
<i>Regeringen, april</i>	5,0	9,4	14,3	18,2	22,5
<i>ESV, mars</i>	4,8	8,9	13,1	17,3	21,6

*Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2021 och 2022 är 1,043 respektive 1,038, baserat på den prognos som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2022.

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKR

SKR:s senaste skatteunderlagsprognos från april visar på en högre skatteunderlagstillväxt än den senaste skatteunderlagsprognosen från februari. Samtliga år i prognosen har en uppreviderad prognos och ackumulerat är det två procentenheter högre än den förra prognosen. Då löner och priser hos kommuner väntas öka snabbare innebär de högre skatteintäkterna inte någon reell resursförstärkning. Anledningen till SKR:s upprevidering av skatteunderlagsprognosen beror delvis på regeringens förslag om att omvandla reseavdraget till en skattereduktion och dessutom räknar SKR med en större ökning av löneinkomster och i viss mån pensioner.

SKR skriver i sitt sammandrag kring budgetförutsättningar för åren 2022-2025 att regeringens prognos för skatteunderlagstillväxten enligt vårpropositionen visar på en lägre skatteunderlagstillväxt än SKR prognos, vilket beror på att SKR beräknar en större ökning av arbetade timmar än regeringen.

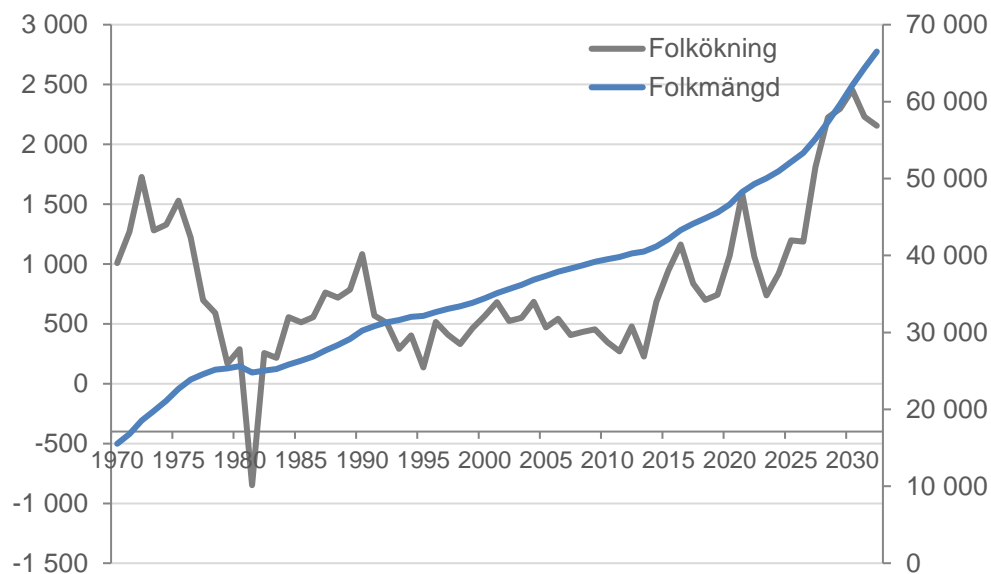
3.2.6 Demografiska förändringar

Vid årsskiftet 2021/22 hade Österåker 48 234 invånare. Intern statistik från invånarregistret visar på att kommunen vuxit med ytterligare 300 personer under årets första fyra månader.

En befolkningsprognos bygger på antagande om antal födda och döda, samt av antal in- och utflyttade. De fyra faktorerna kallas för befolkningens förändringsvariabler. Pandemin har haft påverkan på samtliga förändringsvariabler och omvärldsläget med kriget i Ukraina har ökat osäkerheten kring kommande migration.

Enligt befolkningsprognosen väntas antalet invånare i Österåker öka med i genomsnitt 1 070 personer årligen de kommande fem åren. På längre sikt är antagandena mer osäkra, men prognosen är att byggtakten ökar ytterligare 2027 och framåt, vilket genererar en än större befolkningstillväxt.

Diagram 2: Folkmängd och befolkningsökning i Österåkers kommun 1970-2021, samt prognos 2022-2032.

Befolkningsprognosen är starkt förknippad med nybyggnation och i kommunen prognostiseras framförallt inflyttning av människor i förvärvsarbetsande åldrar med barn eller med barn på väg.

Nybyggnationsprognosen från samhällsbyggnadsförvaltningen beräknar i genomsnitt 500 bostäder årligen fram till 2026, därefter väntas en ökad byggtakt. Sker inte utbyggnaden i beräknad takt påverkas utvecklingen framförallt bland dessa grupper.

Tabell 5: Antal personer i olika åldersgrupper, utfall 2019–2021, prognos 2022-2025, samt förändringar i procent mellan år.

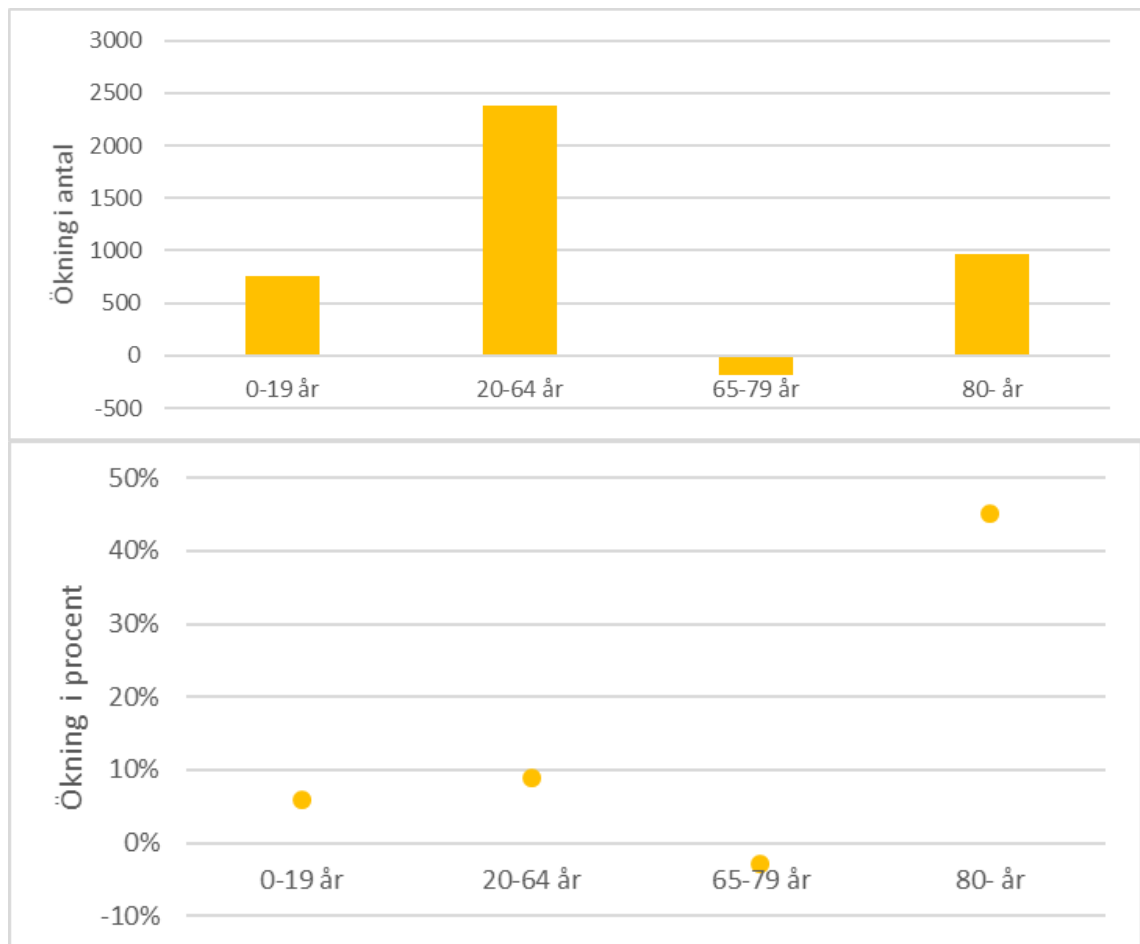
	Utfall				Prognos				Förändring mellan
	Ålder	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2021 och 2025
Nyfödda	0 år	445	513	510	518	522	532	549	39
Förändringar i %		-0,2	15,3	-0,6	1,	0,	1,9	3,1	8
Förskolebarn	1-5 år	2 826	2 855	3 066	3 140	3 210	3 273	3 359	293
Förändringar i %		0,0	1,0	7,4	2,4	2,2	2,0	2,6	10
Skolbarn	6-15 år	6 362	6 393	6 504	6 588	6 637	6 754	6 916	412
Förändringar i %		-1,5	0,5	1,7	1,3	0,8	1,8	2,4	6
Gymnasium	16-19 år	2 442	2 558	2 685	2748	2738	2712	2703	18
Förändringar i %		8,5	4,8	5,0	2,3	-0,4	-1,0	-0,3	1
Förväruvarbetande	20-64 år	25 027	25 733	26 661	27 284	27 742	28 339	29 041	2 380
Förändringar i %		1,6	2,8	3,6	2,3	1,7	2,2	2,5	9
Äldre:	65-79 år	6 546	6 601	6 676	6 677	6 609	6 493	6 490	-186
Förändringar i %		1,5	0,8	1,1	0,0	-1,0	-1,8	0,0	-2,8
	80-w år	1 926	1 991	2 132	2 340	2 573	2 850	3 093	961
Förändringar i %		8,5	3,4	7,1	9,8	9,9	10,8	8,5	45
	90-w år	325	313	321	345	369	389	405	85
Förändringar i %		12,1	-3,7	2,4	7,5	7,0	5,5	4,1	26
Hela befolkningen		45 574	46 644	48 234	49 295	50 032	50 952	52 151	3 917
Förändringar mellan år, %		1,7	2,3	3,4	2,2	1,5	1,8	2,4	8
Förändringar mellan år		743	1 070	1 590	1061	737	920	1199	

Källa: SCB, samt Österåkers befolkningsprognos 2022, gjord av Sweco våren 2022

Givet att befolkningsutvecklingen följer prognosen för 2022 skulle det innebära följande förändringar i antal för verksamheternas respektive målgrupper inför verksamhetsåret 2023:

- Förskolebarn (1–5 år) ökning om cirka 70 barn
- Grundskolan (6–15 år) ökning om cirka 80 elever
- Gymnasieskolan (16-19 år) ökning cirka 60 elever
- Målgruppen för äldreomsorg (över 65 år) ökning med drygt 200 personer, 65-79 åringarna är konstanta medan 80+ står för hela ökningen

Diagram 3: Prognos av förändring av antal invånare i olika åldersgrupper mellan 2021 och 2025, i procent och absoluta tal.

Källa: SCB, samt Österåkers befolkningsprognos 2022, gjord av Sweco våren 2022

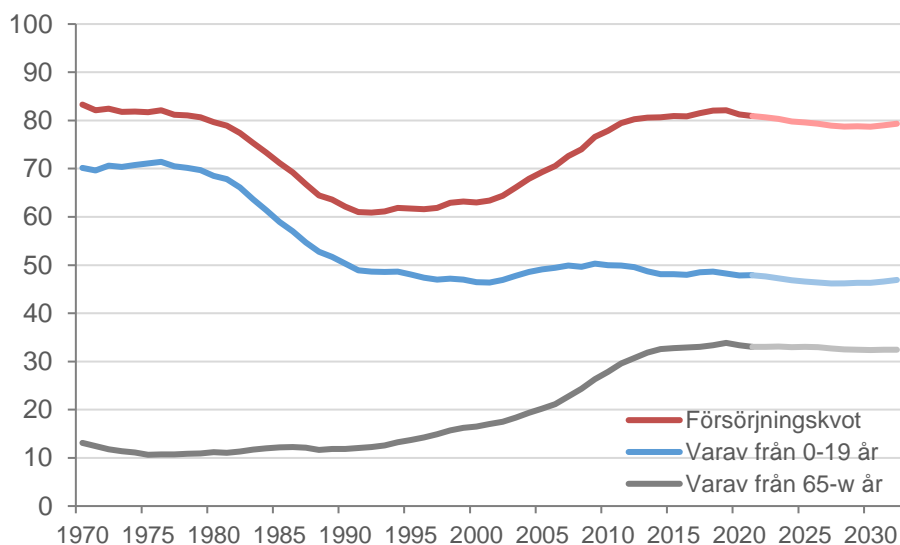
3.2.7 Demografisk försörjningskvot

Den demografiska försörjningskvoten eller beroendekvoten är ett enkelt mått för att beskriva åldersstrukturen i ett land. Så kallade icke-produktiva grupper i befolkningen jämförs med så kallade produktiva grupper. Dessa grupper kan konstrueras på olika vis, men ofta räknas barn och unga 0-19 år, samt de som är äldre än 65 år, som icke-produktiva i befolkningen. Den produktiva gruppen är den åldersgrupp där andelen förvärvsarbetare i regel är hög, i denna jämförelse 20-64 år. Det är positivt att ha en låg försörjningskvot.

För Österåker var den totala demografiska försörjningskvoten omkring 81 sista december 2021, vilket betyder att 100 personer i åldern 20-64 år ska försörja 81 personer, fördelat på 48 barn och unga samt 33 personer som är äldre än 65 år. Mellan 2020 och 2021 minskade försörjningskvoten med 0,4 i Österåker, från 81,3 till 80,9, vilket kan härledas till att gruppen äldre minskade. Både rikets (77) och länets (67) försörjningskvot är lägre än Österåkers. Sammantaget beräknas en relativt konstant försörjningskvot för Österåker under prognosperioden.

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet tar bland annat hänsyn till demografiska aspekter och Österåker får med anledning av den demografiska sammansättningen ta del av utjämnningen. Regeringen har meddelat att man kommer att tillsätta en parlamentarisk utredning för att se över samtliga delar av utjämningsystemet inklusive LSS-utjämnningen. Syftet med uppdraget är att säkerställa att den kommunalekonomiska utjämnningen ger kommuner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar.

Diagram 4: Försörjningskvot i Österåker, utfall 1970-2021 samt prognos 2022-2032.

4. Nämndernas preliminära ramar

Nämndernas budget 2023 grundar sig i stor utsträckning på prestationer, så kallad prestationsbudgetering. Prestationsbudgetering innebär att resursfördelningen baseras på volymbeslut, det vill säga att priset kopplas till prestation. Enheten för ledningsstöd och förvaltningarna har tillsammans gjort avstämning och avvägningar gällande volymförändringar, enligt det arbets sätt som infördes i och med budgetprocessen under 2020.

Beräkningen av budget 2023 bygger på:

- Budget 2022 exklusive kostnader av engångskaraktär
- Volymförändringar med hänsyn till bland annat kommunens befolkningsprognos
- Generell indexuppräknings verksamheter
- Generell effektivisering för icke pengrelaterad verksamhet
- Bokslut för 2021
- Bokslutsprognosen för 2022

Respektive nämnd ska upprätta en budget enligt Kommunfullmäktiges preliminära ramar inför budget 2023. Fördelning av nämndernas preliminära bruttokostnader och intäkter framgår av bilaga 3 och 4.

4.1 Volymförändring

Nämndernas totala volymökningar inklusive multiarenan har beräknats till 49 mnkr i budget 2023 och är fullt kompenserade. Volymerna kan komma att revideras under hösten 2022 beroende på bland annat utvecklingen av omvärldsfaktorer och prognoser.

4.2 Indexuppräknings/pengnivåer

Indexuppräknings i budget för 2023 är generellt 2,9 procent för pris och löneökningar, där hänsyn tagits till preliminära löneökningar om cirka 3 procent från april 2023. Ökade kostnader för pensioner (se avsnitt 4.9) har beaktats i indexuppräknings. Taxor/avgifter, förutom maxtaxan, och försäljning av tjänster har beräknats med 2 procent. Den totala nettokostnaden för indexuppräknings beräknas till cirka 66 mnkr. Pengnivåer för olika verksamhetsområden tas fram av berörda nämnder med hänsyn taget till den totala kostnaden för indexuppräknings som tak. Indexuppräknings kan

komma att revideras under hösten 2022 beroende på bland annat utvecklingen av omvärldsfaktorer och prognoser.

Österåkers kommun ingår i samverkansområden för gymnasiet (Storsthlm) respektive vuxenutbildningen (Kunskapscentrum Nordost, KCNO). Inom dessa samverkansområden tillämpas gemensam prislista för både externa utförare och egen regi.

Enligt kommunens finansiella mål ska kostnadsutvecklingen per invånare inte överstiga 3 procent i snitt under mandatperioden. Planeringsförutsättningarna i direktivet är inom ramen för målet.

4.3 Effektivisering

För icke pengrelaterade verksamheter har en generell effektivisering beräknats till 0,5 procent. Den totala effektiviseringen beräknas till 2,5 mnkr och fördelas på Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Tekniska nämnden.

4.4 Hantering av pensionskostnader och nytt pensionsavtal

Österåkers kommun har reserverat medel (699 mnkr) motsvarande hela pensionsskulden före 1998 i form av ansvarsförbindelsen under eget kapital i balansräkning.

Pensionskostnader (utbetalningar från ansvarsförbindelsen) för perioden 2023-2025 uppskattas till cirka 43,5 mnkr (inklusive skatt) årligen. Enligt kommunens finansiella mål kan 50 procent av dessa kostnader finansieras av de reserverade medlen. Detta kommer, i det fall det blir aktuellt, att beaktas i balanskravsutredningen som kommunen gör vid varje årsbokslut. I direktiven för budget 2023 och plan 2024-25 har dock hela pensionskostnaden beräknats i kommunens driftbudget.

4.4.1 Nytt pensionsavtal

I december 2021 kom SKR och de fackliga organisationerna överens om en modernisering av det kommunala pensionssystemet. Det nya avtalet AKAP-KR är helt avgiftsbestämt och innebär en ökning av pensionsavgiften från 4,5 till 6 procent för pensionsgrundande inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp (IBB) och från 30 till 31,5 procent för pensionsgrundande inkomster över 7,5 IBB.

De personer som är födda 1986 eller senare och idag ingår i AKAP-KL (avgiftsbestämt) samt de personer som är födda före 1986 och idag ingår i KAP-KL (avgift- och förmånsbestämt) med en pensionsgrundande inkomst upp till 7,5 IBB flyttas per automatik över till det nya avtalet. De personerna

med en pensionsgrundande inkomst över 7,5 IBB i KAP-KL avtalet kommer få ett erbjudande om att byta till AKAP-KR.

Prognoserna för pensionskostnaderna är osäkra och kan komma att revideras, då det först under våren 2023 kommer vara klart vilka som väljer att byta avtal.

4.5 Personalomkostnader

Pensionskostnaderna ökar under 2023, främst med anledning av höjda premier för det nya pensionsavtalet AKAP-KR, men också på grund av prognostiserad ökning av prisbasbeloppet 2023, vilket fastställs av regeringen under sommaren.

I direktiv och anvisningar för 2023 beräknas med anledning av ovan personalomkostnader preliminärt till 42,75 procent för anställda upp till 65 år, en ökning med 2,6 procentenheter från nivån 2022 på 40,15 procent. För anställda som vid årets ingång fyllt 65 år beräknas nivån preliminärt till 17,68 procent. För anställda som vid årets ingång är 19-23 år beräknas nivån preliminärt till 27,32 procent för löner upp till 25 tkr. För att behålla kommunens konkurrensneutralitet ska PO-pålägget täcka arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner.

4.6 Kommunala bolag inom samhällsbyggnadsförvaltning

Kommunfullmäktige har bildat tre kommunala bolag. Bolagens syfte är att köpa, förvalta, utveckla och sälja fast egendom. Respektive bolag ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom bolagets intäkter. En verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren och budget för nästkommande räkenskapsår ska fastställas årligen senast den 30 september. Samhällsbyggnadsförvaltningen ska klarmarkera verksamhetsplanen för kommunala bolag i Stratsys senast den 1 september, tillsammans med budgetmaterial för ordinarie verksamhet.

4.7 Semesterlöneskuld

Förändring av semesterlöneskulden hanteras av respektive enhet inom kommunorganisationen, vilket är viktigt ur ett konkurrensneutralitetsperspektiv. Det är också viktigt att respektive förvaltning bevakar semesterlöneskulden i bokslutsprognoserna under året.

Det är arbetsgivarens skyldighet att se till att minst 20 semesterdagar, under förutsättning att de är förenade med semesterlön, tas ut i ledighet under semesteråret. Eftersträvan är att medarbetare har möjlighet att ta ut en sammanhållen ledighet under huvudsemestern, juni – augusti, och att

arbetsgivaren uppmuntrar detta ur ett arbetsmiljöperspektiv för ett långsiktigt hållbart medarbetarskap.

4.8 Hantering av kapitalkostnader

Kapitalkostnader består av avskrivningar och internränta. Från och med januari 2017 bokförs avskrivningar och internränta på nämndnivå och motsvarande internränta bokförs som intäkt under centrala poster i resultatbudgeten. Förändring av kapitalkostnader inom Tekniska nämnden och Kommunstyrelsen justeras utifrån faktiska kostnader. För 2023 beräknas kapitalkostnaderna för kommunen uppgå till cirka 55 mnkr.

4.9 Overhead

Overhead är ett samlat begrepp som syftar till kommunens centrala kostnader för bland annat administration och stöd. Dessa kostnader fördelas med överenskomna fördelningsnycklar ut i organisationen. Exempel på fördelningsnyckel kan vara antal anställda, antal system, med mera. Österåkers kommun har ambitionen att vara effektiva och att verka för ständiga förbättringar inom alla verksamhetsområden, så också inom administrationen. Kostnaden för administration bör därför alltid vara en fråga för genomlysning och utveckling.

5. Investering, mark och exploatering

Investeringsbudgeten beslutas inför varje budgetår.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ska samtidigt uppdatera sin tioåriga investeringsplan med fokus på de tre kommande åren. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat objekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år. Anslagsbindningen för investeringsbudgeten är på projektnivå, där ett projekt kan omfatta ett enskilt objekt, till exempel en simhall eller en gång- och cykelväg i ett visst område, och kan påverka flera budgetår.

Vid framställning om investeringar skall motiveringen, samt driftkostnadskalkyl för helåret tydligt framgå. Inköp överstigande ett prisbasbelopp och en livslängd överstigande tre år ska räknas som investering.

Resultat av markförsäljning i form av realiserad vinst/förlust redovisas centralt i resultatbudgeten. Det innebär att bokfört värde enligt kommunens balansräkning och kostnader avseende markförsäljning ska beaktas. Eftersom markförsäljning varierar mellan åren underlättas uppföljningen av att nämndernas realiserade vinster/förluster redovisas centralt. Vid förvärv av

mark ska finansieringen tydliggöras. Hänsyn ska tas bland annat till räntekostnader vid eventuell upplåning eller utebliven intäkt. I budget 2023 ingår 5 mnkr för realiserade vinster från markförsäljning som en central post i resultatbudgeten.

Med exploateringsverksamhet avses insatser för att anskaffa, förädla och iordningställa kommunens mark för infrastruktur samt för bostads- och/eller arbetsområden. De vanligaste formerna av exploateringsprojekt i Österåker är när en extern markexploatör antingen investerar i allmän platsmark åt kommunen eller överlåter allmän platsmark till kommunen.

Exploateringsfastigheter som är avsedda att avyttras ska klassificeras som omsättningstillgång. Exploateringsverksamhet ska bruttoredovisas (utgifter och inkomster), samt särredovisas för varje exploateringsområde.

Exploateringsplan för perioden 2023-2024 ska tas upp. Planen ska omfatta både en utförlig beskrivning och kalkyler, bland annat avseende planerat bostadsbyggande och infrastrukturanläggningar.

En samlad bild av kommunens totala exploaterings- och investeringsåtaganden ska redovisas. Infrastrukturinvesteringar som en följd av exploateringsprojekt ska tydliggöras. Det är viktigt att de risker som finns kopplade till utbyggnaden av förnyelseområden hanteras på ett ändamålsenligt sätt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram riktlinjer för ekonomisk hantering av exploateringsverksamhet. Exploateringsredovisningen har utvecklats för att tydliggöra helhetsperspektivet per projekt. Riktlinjerna innehåller också en mall för exploateringsbudget.

Investeringsbudget för 2023 är beräknad till 110 mnkr (netto). Fördelning av preliminära investeringsmedel framgår av bilaga 5.

Bilagor:

1. Direktiv och anvisningar för verksamhetsplan 2023-2025 och budget 2023
2. Anvisningar för nämndernas preliminära verksamhetsplaner
3. Nämndernas preliminära ramar avseende bruttokostnader för 2023
4. Nämndernas preliminära ramar avseende intäkter för 2023
5. Nämndernas preliminära ramar avseende investering för 2023
6. Tidplan för planeringsprocessen